

Bladrollers: Maatregelen en beheersing

Probleem

De larven van vele soorten bladrollers (Tortricidae) voeden zich met de bladeren en vruchten van appel en peer (foto's 1 en 2). De bladrollers zijn polyfaag, zij kunnen zich met verschillende soorten voedsel voeden. De meeste soorten overwinteren als larven en beschadigen in april/mei de bloemen en kort voor de oogst de vruchten.

Oplossing

Feromoonverwarring vermindert de voortplanting van bladrollers en voorkomt vruchtschade. Niet alle relevante soorten zijn echter in het feromoonmengsel opgenomen; de larven van deze soorten moeten worden bestreden op een warme, droge, bewolkte dag vlak voor of tijdens de bloei met behulp van *Bacillus thuringiensis* (Bt) producten. Ter bestrijding van de vruchtbladroller kan het selectieve granulovirus (Capex 2) worden gebruikt in combinatie met verwarring om de infectiedruk te verminderen.

Voordelen

Feromoonverwarring, eventueel in combinatie met Bt-producten of viruspreparaten, is belangrijk om vruchtschade door bladrollers te verminderen en zo de verkoopbare opbrengst en de houdbaarheid van de vruchten te vergroten.

Praktische aanbevelingen

- Kijk naar het aantastingsniveau van de geogste vruchten van het vorige seizoen om de potentiële schade in te schatten (foto 3).
- Hang 800-1000 Isomate-CLR dispensers/ha zo hoog mogelijk in de bomen in de boomgaard. De hoge plaatsing is belangrijk voor een optimale verspreiding van de feromonen door de wind in de boomgaard. Dit optimaliseert het effect van de behandeling (foto's 4 en 5).
- De optimale verdeling van de dispensers in de boomgaard is een gelijkmatig, vierkant patroon van 3,5 x 3,5 meter over het gehele behandelde gebied.
- In de buitenste twintig meter van de boomgaard wordt de verdeling van feromonen vooral beïnvloed door de wind. Daarom is het noodzakelijk een randbehandeling uit te voeren door in de eindboom van elke rij een dispenser op te hangen en het aantal dispensers in de buitenste rijen te verdubbelen.
- Bij de behandeling van percelen die kleiner zijn dan 1 ha, is er een aanzienlijk risico van besmetting door gepaarde vrouwtjes uit onbehandelde naburige gebieden.
- Als de aantasting door vruchtbladroller groot is, gebruik dan extra een toepassing van Capex in het voorjaar.
- Monitor het vóórkomen van de bladrollersoorten in het voorjaar. Als u relevante soorten aantreft die niet door de feromoonverwarring Isomate CLR worden gedekt, zoals groene knopbladroller (*Hedya nubiferana*) en rode knopbladroller (*Spilonota ocellana*), pas dan *Bacillus thuringiensis* toe.

Controleer het effect van de feromoonverwarring

- Hang deltavallen met feromondopjes op voor de meest voorkomende bladrollers in appels en peer. Grote appelbladroller (*Archips podana*), heggebladroller (*Archips rosana*), Leverkleurige bladroller (*Pandemis heparana*), Fruitmot (*Adoxophyes orana*), groene knopbladroller (*Hedya nubiferana*), rode knopbladroller

Toepassingskader

Thema

Gewasproductie, tuinbouw, gematigd fruit

Trefwoorden

Plaaibestrijding, biologische bestrijding, bladrollers

Context

Noord-Europa

Toepassingsmoment

Net voor de bloei of tijdens de bloei

Benodigde tijd

4-7 uur/ha om dispensers op te hangen

Periode van impact

Eén groeiseizoen

Benodigdheden

Feromondispensers, deltavallen, hoogwerker

Meest geschikt in

Boomgaarden groter dan 1 ha

(*Spilonota ocellana*) en fruitmot (*Cydia pomonella*). Inspecteer de vallen wekelijks om te controleren of de feromoonverwarring goed werkt is (foto's 6, 7).

- Isomate CLR, bestaat uit dispensers met een gecontroleerde afgifte. Het heeft geen effect op groene knopbladroller (*Hedya nubiferana*), rode knopbladroller (*Spilonota ocellana*), vroege fruitmot (*Pammene rhediella*) en kleine fruitmot (*Grapholita lobarzewskii*).

Directe maatregelen

- *Bacillus Thuringiensis* (Bt) is een biologisch insecticide dat werkt als maaggif bij specifieke rupsen. Bt wordt gewonnen uit een bodembacterie die van nature in het milieu voorkomt. Als de schade op geoogst fruit of de vangst van specifieke bladrollers in de deltavallen te groot is, is het belangrijk de larven te bestrijden met Bt-producten. De werking op bladrollers is matig vanwege de verborgen levenswijze.
- De beste timing voor de toepassing van Bt-producten is vlak voor de bloei op een warme, bewolkte, niet regenachtige dag. Als de probleembladroller heggebladroller (*Archips rosana*) is, moet de Bt-toepassing aan het einde van de bloei plaatsvinden. Deze behandelingen bestrijden, indien aanwezig, ook larven van de kleine wintervlinder (*Operophtera brumata*) en voorjaarsuilen (*Noctuidae*).
- Als de probleembladroller vruchtbladroller (*Adoxophyes orana*) is, kan deze worden bestreden met Capex of de Bt-producten. Vruchtbladroller heeft in Nederland twee, soms een gedeeltelijke derde generaties. De behandelingen moeten worden uitgevoerd in april, juni en eind augustus.
- Gebruik Capex niet samen met Bt-producten, aangezien Bt de voedselopname en dus ook de opname van Capex vermindert.
- Controleer de toelating van het viruspreparaat Capex in uw land.

Foto 1. Schade door bladrollers op vruchten. Foto: M. Bojesen, HortiAdvice.

Foto 2. Schade door bladrollers kort voor de oogst. Foto: M. Bojesen, HortiAdvice.

Foto 3. Typische schade door bladrollers op geoogste vruchten. Foto: M. Bojesen, HortiAdvice.

Foto 4. Feromondispenser hoog in de boom. Foto: H. L. Pedersen, HortiAdvice.

Foto 5. Feromondispenser hangend aan de bovendraad in een perenboomgaard. Foto: M. Bojesen, HortiAdvice.

Foto 6. Delta val aan de bovenste draad. Foto: H. L. Pedersen, HortiAdvice.

Foto 7. Vangst van grote appelbladroller (*Archips podana*) op de lijmbodem in delta val. Foto: H. L. Pedersen, HortiAdvice.

Meer informatie

Verder lezen

- [Isomate CLR tegen bladrollers](#) (Deens)
- [Isomate CLR](#) (Nederlands)
- [Capex tegen vruchtbladroller](#) (Engels)
- [Feromoonvallen](#) (Deens)
- [Bladrollers \(Tortricidae\)](#) (Deens)
- Jong, D.J. de, H. Beeke, 1982. [Bladrollers in appel- en perenboomgaarden](#). 218 pp. (Nederlands)
- [Combinatiestrategie van biologische maatregelen en natuurlijke vijanden voor de bestrijding van bladrollers in biologische appelboomgaarden in Duitsland](#). Ecofruit 2020. (Engels)
- [Effecten van biodiversiteitsmaatregelen op insecten, vogels en vegetatie in biologische appelboomgaarden in Duitsland](#). Ecofruit 2022. (Engels)

Weblinks

- Kijk op het [Organic Farm Knowledge](#) platform voor meer praktische aanbevelingen, waaronder die voor [biologische bestrijding van ziekten en plagen](#).

Over deze praktijksamenvatting

Uitgever: HortiAdvice
Hvidkærvej 29, 5250 Odense SV, Denemarken
+45 23826347, www.hortiadvice.dk
Auteur: Hanne Lindhard Pedersen
Contact: HLP@hortiadvice.dk
Vertaling en aanvullingen Nederland: Delphy

Review: Ilsa Phillips (IFOAM Organics Europe), Lauren Dietemann (FiBL).
Permalink: organic-farmknowledge.org/tool/45939
Projectnaam: BIOFRUITNET- Boosting Innovation in ORGANIC FRUIT production through stronger networks
Projectwebsite: <https://biofruitnet.eu>
© 2023